Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING EN LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: **- voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden voor regionale landschappen**
- Tweede principiële goedkeuring

Samenvatting
Het voorliggend voorontwerp van besluit geeft uitvoering aan het decreet van 9 juni 2023 houdende de Vlaamse Parken en algemene landschapszorg. Het regelt de erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden voor de regionale landschappen.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit dossier heeft betrekking op het beleidsdomein omgeving, m.n. op het thema-overschrijdend instrumentarium.

In het Regeerakkoord 2024-2029 van de Vlaamse Regering werd voorzien in het stroomlijnen en versterken van de samenwerking met de regionale landschappen als lokale actoren om het duurzaam en ecologisch functioneren en de kwaliteit van onze open ruimte en waardevolle landschappen blijvend te verbeteren. Het decreet van 9 juni 2023 houdende de Vlaamse Parken en algemene landschapszorg voorziet een aanzet voor een transversaal landschapsbeleid en is opgevat als een kaderdecreet. Dit besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden voor regionale landschappen geeft uitvoering aan bepaalde aspecten van het decreet, namelijk deze voor de regionale landschappen.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

1) Overzicht beslissingen en adviezen

1. Het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2026/227 van 26 juni 2026.

2. Er dient geen RIA opgemaakt te worden aangezien het regelgeving betreft waar geen vrije beleidsruimte is. De beleidscontouren werden reeds goedgekeurd met het decreet van 9 juni 2023 houdende de Vlaamse Parken en algemene landschapszorg en met de doelstelling vermeld in het regeerakkoord 2024-2029.
3. Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 18 juni 2026, en is gunstig met voorwaarden.
4. Het begrotingsakkoord werd bekomen op 01 juli 2026.
5. Het advies van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening- Onroerend Erfgoed (SARO) werd bekomen op 26 augustus 2026.
6. Het advies van de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP) werd bekomen op 8 september 2026.
7. De Minaraad laat per brief van 15 september 2026 weten geen advies te zullen verlenen.

2) Repliek op advies van de Inspectie van Financiën van 18 juni 2026

-De voorgestelde verduidelijking dat de subsidie jaarlijks per MB, na advies IF, wordt toegekend, werd opgenomen in artikel 16 van het besluit.

-M.b.t. de budgettaire weerslag werd aan IF toegelicht dat de nu voorgestelde subsidie in de plaats komt van de projectsubsidie die op basis van de samenwerkingsovereenkomst 2025-2026 op Blue Deal middelen is vastgelegd. Met voorliggend ontwerpbesluit wordt de samenwerking duurzaam en structureel verankerd en een bijhorende structurele subsidiëring voorzien.

3) Repliek op advies van de SARO 26 augustus 2026

De raad merkt op dat de Vlaamse subsidies in het kader van het ontwerpbesluit een aanvullende ondersteuning beogen van de geïntegreerde werking van regionale landschappen in functie van Europese en Vlaamse doelstellingen. SARO wijst naar de lopende adviesvraag over het voorontwerp van besluit tot wijziging van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014, wat betreft de subsidies aan actoren. De raad merkt op dat regionale landschappen in de Memorie van toelichting (pag. 3) van dat dossier worden vermeld als mogelijke subsidieontvangers. De raad vraagt te verduidelijken hoe beide subsidiekanalen zich tot elkaar verhouden, in het bijzonder wat betreft hun respectievelijke doelstellingen en toepassingsgebied.

Repliek: de verwijzing naar de regionale landschappen in het ontwerpbesluit betreffende de erfgoedactoren dient louter ter illustratie van een mogelijke begunstigde van een werkingssubsidie en houdt geen voorafname in op een effectieve subsidietoekenning, m.a.w. ze zijn een potentiële toekomstige begunstigde. Dit ontwerpbesluit bevat een specifieke ondersteuning voor de regionale landschappen via de provincies en is bedoeld als een structurele voortzetting van de bestaande samenwerkingsovereenkomsten. De subsidiestroom uit het Onroerenderfgoeddecreet is bedoeld voor de realisatie van erfgoeddoelstellingen. De subsidie uit dit ontwerpbesluit is gericht op de bijdrage aan de realisatie van geïntegreerde Vlaamse doelstellingen, die voortbouwen op de doelstellingen uit de eerdere samenwerkingsovereenkomsten. In elk geval geldt het algemene principe dat in gevallen waar er meerdere subsidiestromen zijn naar dezelfde begunstigde, wordt waar relevant nagegaan hoe deze elkaar op een complementaire wijze kunnen aanvullen.

Wat betreft de procedure voor de erkenning en de wijziging van een erkenning (respectievelijk artikelen 6 en 7, en artikelen 10 en 11) merkt de raad op dat de huidige redactie onduidelijkheid laat bestaan over het aanvangspunt van de termijn van 90 dagen waarbinnen de bevoegde instantie het erkenningsdossier voorbereidt en aan de Vlaamse Regering bezorgt. De raad vraagt deze bepaling te verduidelijken. Daarnaast is niet gemotiveerd waarom de provincie een termijn van 90 dagen krijgt voor de bevestiging van de ontvangst van ontbrekende dossierstukken, terwijl voor de initiële ontvankelijkheidscontrole een termijn van 30 dagen geldt.

Repliek: Een aanvangspunt van de termijn van 90 dagen waarbinnen de bevoegde instantie het erkenningsdossier voorbereidt en aan de Vlaamse Regering bezorgt werd voorzien. Alsook werd de termijn voor de beoordeling van de ontvankelijkheid door de provincie na de ontvangst van ontbrekende dossierstukken, afgestemd op de termijn van de initiële ontvankelijkheidscontrole van 30 dagen.

4) Repliek op advies van de VVP 8 september 2026

Taakstelling

De VVP geeft aan dat dit besluit handelt over de realisatie van Vlaamse doelstellingen met Vlaamse financiering. Ze vraagt om het woordje "Vlaams" toe te voegen aan de doelstellingen in artikel 4.

Daarnaast vraagt de VVP om de nodige initiatieven te nemen om de betrokkenheid van de verschillende Vlaamse entiteiten in de tekst op te nemen.

Repliek: Het ontwerpbesluit bevat twee aspecten, 1) het voorzien in een uniform regelgevend kader binnen Vlaanderen voor de opdrachten en de erkenning van regionale landschappen over alle bestuurslagen heen. Artikel 4 bevat de doelstellingen die een regionaal landschap in het actorenlandschap in Vlaanderen inneemt. De doelstellingen van een regionaal landschap zijn niet louter toe te schrijven aan het Vlaamse beleidsniveau, maar dienen ook de andere bestuursniveaus waarbinnen een regionaal landschap actief is. Het woordje "Vlaams" wordt dan ook niet toegevoegd. 2) het voorzien in Vlaamse Financiering voor het deel van de doelstellingen dat betrekking heeft op het bestuursniveau van het Vlaams Gewest. De financiering gebeurt via de provincies en met een gecoördineerde aansturing door de provincies.

De mogelijkheid voor de bevoegde instantie om advies in te winnen bij de betrokken Vlaamse entiteiten werd toegevoegd aan de toelichting bij artikel 7 en artikel 10.

Financiering

Ten opzichte van de eerdere werking blijft de financiering die voorzien wordt beperkt tot maximaal 150 000 euro per Regionaal Landschap. Dit valt lager uit dan de vorige SO en Blue Deal-overeenkomst samen. Bovendien blijft op basis van artikel 16 het totale subsidiebedrag beperkt tot slechts 80% van de verantwoorde kosten. Dit was in het verleden 100%. De VVP deelt mee dat indien er niet meer budget vrijgemaakt kan worden voor de regionale landschappen er, in overleg met de Vlaamse instanties, bekeken zal moeten worden welke taken wel/niet uitgevoerd kunnen worden.

De VVP vraagt om in de definitieve tekst de nodige vrijheid te voorzien voor de provincies om de financiële middelen voor een gedeelte te behouden in plaats van deze altijd te moeten doorstorten aan de regionale landschappen.

De VVP merkt op dat er ook financiële inspanningen geleverd dienen te worden vanuit andere departementen.

Het cumulverbod tussen de financiering van de Vlaamse Parken en de financiering van de regionale landschappen wil de VVP laten schrappen.

De VVP vraagt om artikel 18 aan te passen zodat de inhoudelijke rapportage via een ander kanaal dan het meerjarenplan verloopt.

Repliek:. De omvang van de jaarlijkse subsidie per regionaal landschap wordt bepaald door de beschikbare kredieten in de begroting van het Vlaamse Gewest. Door de toevoeging van het woord 'maximaal' in het tweede lid van artikel 14 heeft de Vlaamse Regering elke regeerperiode de

mogelijkheid om het subsidiebudget af te stemmen op de geïntegreerde opdrachten waarvan ze een bijdrage in de realisatie door de regionale landschappen verwacht.

Naar analogie met andere Vlaamse subsidies wordt naast de Vlaamse subsidies ook lokale cofinanciering verwacht. Deze subsidie biedt de mogelijkheid per regionaal landschap om een gebiedsspecifieke invulling te geven aan specifieke geïntegreerde opdrachten, ter realisatie van doelstellingen van het Vlaamse Regeerakkoord. Deze gebiedsspecifieke invullingen worden omschreven in een activiteitenplan per regionaal landschap. Dit activiteitenplan zal tegelijkertijd ook invulling geven aan (boven)lokale doelstellingen omdat landschapsdoelstellingen zelden tot nooit uitsluitend aan één beleidsniveau toegewezen kunnen worden. Dit verantwoordt een cofinancieringsregeling.

De mogelijkheid voor de provincies om de financiële middelen voor een gedeelte te behouden in plaats van deze steeds te moeten doorstorten aan de regionale landschappen behoort tot de interne afspraken tussen de betrokken provincie en het regionaal landschap. Hierover worden geen bepalingen opgenomen in het besluit.

Wegens redenen van administratieve vereenvoudiging is het gebruikelijk dat de financiële middelen die verleend worden door de departementen gebundeld worden op één begrotingsartikel waarbij één entiteit aangeduid wordt als verantwoordelijke. Deze gecentraliseerde aanpak bij één entiteit voorkomt dat er problemen rijzen door een verschil in processen, de cumulregels, de regels in verband met dubbelfinanciering,.. De aanduiding van één entiteit als bevoegde instantie wil niet zeggen dat deze niet kan samenwerken met de andere instanties.

Het cumulverbod wordt niet geschrapt. Deze bepaling bevestigt de algemene regel van artikel 76, §3, 4° van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019.

De aanvraag- en rapportageprocedure via het meerjarenplan en de beleids- en beheerscyclus van de provincies werd geschrapt. Overeenkomstig artikel 2 zullen deze apart verlopen tussen de provincies en de bevoegde instantie via elektronische kanalen of beveiligde zending.

Erkenning en procedures

De VVP vraagt om de rapportage- en werkingscyclus te stroomlijnen naar de 6-jarige provinciale cyclus. De overeenkomst valt idealiter samen met de provinciale en gemeentelijke meerjarenplanning die niet overeenkomt met een zittingsperiode van een provincie- en gemeenteraad.

Daarnaast vraagt de VVP om de 18 bestaande regionale landschappen automatisch te laten erkennen door de Vlaamse Regering.

De VVP vraagt om de werking van het Vlaams Overleg van de Regionale landschappen te erkennen.

De VVP vraagt om duidelijk te stellen in het uitvoeringsbesluit dat de regionale landschappen zich niet moeten afstemmen op de regiovorming. Er wordt voorgesteld om in de omschrijving van de afbakening van de regionale landschappen de passage over te nemen uit artikel 4 van de Decreet op de Regiovorming, waarin de uitzonderingen op het toepassingsgebied worden bepaald.

Repliek: De looptijd van de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 13, werd gekoppeld aan de looptijd van het provinciale meerjarenplan.

Artikel 36 van het decreet 9 juni 2023 houdende de Vlaamse Parken en de algemene landschapszorg, bepaalt dat de erkende regionale landschappen hun erkenning behouden.

Het Vlaams Overleg van de Regionale Landschappen betreft een informeel overlegorgaan waarin de coördinatoren van de regionale landschappen samenkomen. Dit overlegorgaan heeft geen rechtstatuut en kan aldus niet erkend worden via dit besluit. Hetgeen niets afdoet aan de waarde van een dergelijk overlegorgaan.

De gevraagde verduidelijking m.b.t. regiovorming dient op decreetniveau bepaald te worden en kan hierdoor geen onderwerp van het besluit vormen. Het decreet van 3 februari 2023 over regiovorming bepaalt het kader voor de indeling van de referentieregio's in Vlaanderen. De regionale landschappen zijn als intergemeentelijk samenwerkingsverband gevat in het toepassingsgebied van de regiovorming. In aansluiting bij de vorige regeerperiode, beschouwt de minister van binnenlandse aangelegenheden de regionale landschappen als uitzondering om verplicht regioconform samen te werken. De referentieregio's kunnen evenwel richtinggevend gebruikt worden bij evaluaties van het werkingsgebied of bij samenwerkingen.

Vragen ter verduidelijking in bijlage aan advies

In een bijlage, toegevoegd aan het advies, zijn onderstaande vragen voor verduidelijking opgenomen

M.b.t. artikel 5

-er staat een "s" te veel in het woord winstoogmerk in artikel 5.
Repliek: dit werd aangepast.

-een verduidelijking in artikel 5, §2, punt 1° dat er binnen een bepaald gebied maar 1 Regionaal Landschap actief kan zijn en dat een gemeente slechts aangesloten kan zijn bij 1 Regionaal Landschap
Repliek: artikel 5, §2, 1° bepaalt dat het werkingsgebied van een regionaal landschap niet mag overlappen met het werkingsgebied van een ander regionaal landschap. Hieruit volgt dat er binnen een bepaald gebied slechts 1 regionaal landschap actief kan zijn. Omwille van de landschappelijke grenzen binnen een gemeente kan het wenselijk zijn om slechts deels tot een regionaal landschap te behoren en deels tot een ander regionaal landschap, zonder dat er een overlap mag zijn van regionale landschappen binnen één gemeentelijk deel. Het gaat om een uitzonderlijke situatie die behoort tot de gemeentelijke autonomie.

-een verduidelijking bij artikel 5, §3 wanneer een wijziging van een erkenning noodzakelijk is, idem voor artikel 8
Repliek: de toelichting bij artikel 9 beschrijft wanneer een wijziging van een erkenning noodzakelijk is. In de toelichting bij artikel 5, §3 wordt een verwijzing naar de toelichting bij artikel 9 toegevoegd.

-vraag om artikel 5, §4 aan te passen en de koppeling te leggen met de Algemene Vergadering van elk Regionaal Landschap in plaats van met de streekvisie.
Repliek: de wijziging van de samenstelling van het bestuursorgaan verloopt overeenkomstig de statuten waardoor er reeds een koppeling is met de Algemene Vergadering. Bij een volgende actualisering van de streekvisie wordt gevraagd dat de doorgevoerde wijziging aan het bestuursorgaan hierin vermeld wordt.

M.b.t. artikel 6

-vraag om artikel 6 voldoende sluitend te maken opdat er geen wildgroei van aanvragen kan ontstaan;
Repliek: elke private vereniging zonder winstoogmerk die voldoet aan de erkenningsvoorwaarden opgenomen in het besluit moet de kans krijgen om een erkenningsaanvraag in te dienen. Gelet op artikel 36 van het decreet van 9 juni 2023 houdende de Vlaamse Parken en de algemene

landschapszorg (alle bestaande regionale landschappen behouden hun erkenning), het gegeven dat de huidige regionale landschappen momenteel gebiedsdekkend voor Vlaanderen zijn n gelet op artikel 5, §2, 1° van voorliggend ontwerp van besluit, lijken nieuwe erkenningsaanvragen weinig waarschijnlijk

M.b.t. artikel 12

-artikel 12 mist nog een 'verweer' van de provincies en regionale landschappen bij de beoordeling van de erkenningsvoorwaarden door de Vlaamse Regering op initiatief van de provincie of minister.
Repliek: artikel 25, §2, tweede lid van het decreet van 9 juni 2023 houdende de Vlaamse Parken en de algemene landschapszorg, waarnaar artikel 12 verwijst, bepaalt dat de betrokken provincie(s) en het regionaal landschap gehoord worden voorafgaand aan de beslissing:

M.b.t. artikel 13

-dat het niet logisch is in artikel 13 dat voor elke zittingsperiode van de provincieraad een overeenkomst gesloten moet worden alsook dat niet duidelijk is wat eerst moet worden opgemaakt, een samenwerkingsovereenkomst of een streekvisie. De VVP wil liefst behouden dat de subsidies via een aparte overeenkomst opgelegd worden en niet via de samenwerkingsovereenkomst.
Repliek: de looptijd van de samenwerkingsovereenkomst tussen de betrokken provincie(s) en een regionaal landschap, vermeld in artikel 13, werd gekoppeld aan de looptijd van het provinciale meerjarenplan. De streekvisie zoals opgenomen in artikel 3, §2, maakt deel uit van de erkenningsaanvraag van een private vereniging zonder winstoogmerk zoals bepaald in artikel 5. Er zal eerst een streekvisie bestaan aangezien een provincie en een regionaal landschap pas na erkenning een samenwerkingsovereenkomst kunnen afsluiten waarvan de streekvisie een onderdeel uitmaakt (artikel 13, 1°).
Art. 24 bepaalt dat voor de bestaande regionale landschappen tijdens de huidige zittingsperiode 2024-2029 nog geen streekvisie moeten hebben om erkend te blijven. Dit geeft hen de tijd om op een kwaliteitsvolle manier invulling te geven aan deze erkenningsvoorwaarde vanaf 2030.
Daarnaast wordt niet generiek bepaald welk tijdsperspectief de streekvisie moet hebben. De regionale landschappen en provincies kunnen hierover onderling afspraken maken.
Voor de uitvoering van de geïntegreerde opdrachten vanuit Vlaanderen en de daaraan gekoppelde subsidies, vermeld in art. 14, dienen de partijen bijkomende afspraken te maken. Het lijkt logisch deze eveneens te regelen in de samenwerkingsovereenkomst, bedoeld in artikel 13, al dan niet als addendum bij deze overeenkomst.

M.b.t. artikel 15

-wat zijn de geïntegreerde opdrachten.
Repliek: zie toelichting bij artikel 15 van het besluit. De geïntegreerde opdrachten voor 2027-2029 worden specifiek voor deze regeerperiode bepaald.

-hoe en op welke basis wordt de subsidie teruggevorderd.
Repliek: artikel 25, §2 van het decreet van 9 juni 2023 houdende de Vlaamse Parken en de algemene landschapszorg bevat de rechtsgrond op basis waarvan de Vlaamse Regering de nadere regels en procedures kan bepalen voor het opleggen van de sancties. De generieke regeling over de terugvordering van subsidies is bepaald in de algemene bepalingenwet (wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof)

5) Toegevoegde bijlage

Er wordt een bijlage toegevoegd aan het besluit. Op basis van artikel 15, eerste lid van het besluit bepaalt de Vlaamse Regering de geïntegreerde opdrachten voor de regionale landschappen. De bijlage bevat de geïntegreerde opdrachten voor de zittingsperiode 2024-2029 van het Vlaams Parlement zodat deze duidelijk zijn voor de regionale landschappen bij de inwerkingtreding van het besluit. De bijlage bevat geen bepalingen van regelgevende aard of financiële afspraken waardoor de adviezen die voor en na de eerste principiële goedkeuring verleend werden blijven gelden. In de toekomst kunnen de geïntegreerde opdrachten in een beleidsnota of apart besluit van de Vlaamse Regering opgenomen worden.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Probleemstelling en omgevingsanalyse

Met de Europese Landschapsconventie ijvert de Raad van Europa sinds 2000 voor de uitbouw van een transversaal landschapsbeleid in al haar lidstaten. België ratificeerde het verdrag op 28 oktober 2004 en elk gewest onderneemt specifieke initiatieven om de doelstellingen op het vlak van de bescherming, het beheer en de inrichting van landschappen te realiseren.
De implementatie van het Landschapsverdrag staat of valt met de manier waarop het begrip "landschap" wordt ingevuld en met de reikwijdte waarmee het gedefinieerd wordt. De Europese landschapsconventie definieert het landschap als "*een deel van het grondgebied, zoals dat door de mens wordt waargenomen en waarvan het karakter bepaald wordt door natuurlijke en/of menselijke factoren en de wisselwerking daartussen*". Anders gezegd is een brede definitie van het landschap de sleutel tot een succesvolle implementatie in het beleid en de regelgeving. Het landschap loopt als een facet door de werkelijkheid heen. Het landschap is inherent aan de leefomgeving en laat zich niet binnen sectorale grenzen vangen. Het landschap is per definitie holistisch en moet als een systeem begrepen worden. Omdat een louter sectorale benadering van het landschap zonder meer ontoereikend is, kan het belang van een transversale of sector overschrijdende aanpak niet genoeg onderstreept worden. Door het bevorderen van de landschapskwaliteit in Vlaanderen worden ook doelstellingen bereikt op het vlak van duurzaamheid, welzijn en gezondheid, biodiversiteit, klimaat, ruimtelijke transities, enz.

Essentieel in deze brede definitie is dat het landschap niet zonder de mens bestaat: de manier waarop we het landschap als mens waarnemen, beleven en appreciëren is daarbij een belangrijk aspect. Uit de definitie blijkt ook dat het landschap overal is. Het landschap is meer dan de open ruimte: het gaat ook om randstedelijke gebieden en dichtbebouwde weefsels. Landschap is dan ook uitgesproken een transversaal beleidsthema waarvoor een interdisciplinair en overkoepelend beleid aangewezen is. Dit besluit biedt de mogelijkheid om landschap als transversaal thema verder structureel te verankeren. Het biedt kansen om landschap transversaal en geïntegreerd te benaderen, maatschappelijk bewustzijn voor het landschap te creëren en verbanden te leggen tussen verschillende bestuursniveaus en -entiteiten om expertise te bundelen, ervaringen te delen en samenwerking te bevorderen.

De Europese Biodiversiteitsstrategie 2030 is in 2020 door de Europese Commissie goedgekeurd om dringend weer aansluiting te vinden met de natuur en de biodiversiteit. De fundamentele ambitie van deze strategie is het biodiversiteitsverlies in heel Europa een halt toeroepen door ze te beschermen, te bewaren en te herstellen.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

Het decreet van 9 juni 2023 houdende de Vlaamse Parken en algemene landschapszorg heeft tot doel het stimuleren, faciliteren en uitvoeren van het onderzoek, het duurzaam behoud, het herstel, de ontwikkeling en de ontsluiting van het landschap, het organiseren van samenwerking gericht op algemene landschapszorg en het bevorderen van de biologische diversiteit en het natuurbehoud. Dit decreet legt de basis voor een stimulerend en faciliterend landschapsbeleid dat complementair werkt aan de verschillende sectorale reglementeringen.
Met dit besluit wordt verder gewerkt op de gekozen aanpak van het decreet die vooral stimulerende maatregelen mogelijk maakt en ondersteunt, zoals het stimuleren van samenwerkingsverbanden, die, van onderuit, werk maken van verschillende Vlaamse beleidsdoelstellingen inzake omgeving, natuur, open ruimte, erfgoed, toerisme, economie en dit zonder bijkomende verplichtingen of restricties op te leggen van bovenaf. Dit besluit geeft uitwerking aan de kaders die het decreet creëerde voor dergelijke samenwerkingsverbanden met evenwel heldere algemene doelstellingen en spelregels inzake erkenning.

De regionale landschappen zijn lokale samenwerkingsverbanden van gemeenten en lokale natuur- en landschapsverenigingen die inzetten op de bevordering van het streekeigen karakter, de landschapskwaliteit door algemene landschapszorg en erfgoedzorg, de natuurrecreatie, het recreatief medegebruik, de natuur- en landschapseducatie, het draagvlak voor natuurbehoud en landschap en de bevordering van het gebiedsgericht en geïntegreerd beheer ten behoeve van het natuurbehoud. Ze initiëren en coördineren lokale projecten om de natuur- en landschapskwaliteit te versterken.

Momenteel zijn er 18 regionale landschappen in Vlaanderen erkend en hun werkingsgebied bestrijkt nagenoeg gans Vlaanderen. Hun erkenning is geregeld in uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (hierna decreet natuurbehoud), dat de juridische basis voor hun erkenning bevatte voorafgaand aan de overheveling van de regionale landschappen naar het decreet van 9 juni 2023 houdende de Vlaamse Parken en algemene landschapszorg. Met dit besluit optimaliseren we het doel en de opdracht van de regionale landschappen en regelen we een erkenningsprocedure en -voorwaarden gepast voor de bepalingen in het decreet van 9 juni 2023 houdende de Vlaamse Parken en algemene landschapszorg, waarbij zo optimaal mogelijk voortgebouwd wordt op de bestaande erkenningen.
Sinds de interne staatshervorming van 2014 is de aansturing van de regionale landschappen overgeheveld naar de provincies. De provincies ondersteunen de basiswerking van de regionale landschappen en maken een bovenlokale natuur-en landschapswerking mogelijk. Door deze samenwerking krijgt het bovenlokale beleid rond onder andere trage wegen, landschappen, biodiversiteit en klimaat vorm in concrete acties en realisaties op het terrein. Deze coördinerende rol van de provincies voor de regionale landschappen is bevestigd in het decreet van 9 juni 2023 houdende de Vlaamse Parken en algemene landschapszorg.
Momenteel zijn door de Vlaamse Overheid volgende samenwerkingsovereenkomsten m.b.t. de werking van de regionale landschappen afgesloten:

- Samenwerkingsovereenkomst van 8 november 2024 tussen Agentschap voor Natuur en Bos, Vlaamse Landmaatschappij en provincies over de projectfinanciering van Regionale Landschappen en Bosgroepen;
- Samenwerkingsovereenkomst van 12 december 2025 tussen Vlaamse Milieumaatschappij, Vlaamse Landmaatschappij, en regionaal landschap over projectfinanciering Regionale Landschappen (Blue Dealcoördinator).

Voor de delegatiebepalingen aan de Vlaamse Regering m.b.t. de regionale landschappen uit het decreet van 9 juni 2023 houdende de Vlaamse Parken en algemene landschapszorg worden in dit besluit uitvoeringsbepalingen uitgewerkt in een 5-tal hoofdstukken:

- Doelstellingen en opdrachten: het doel en de opdrachten van de regionale landschappen worden geactualiseerd, gebaseerd op het voormalige artikel 54 van het decreet natuurbehoud en de bestaande werking;

- Erkenningsvoorwaarden en -procedure: actualisatie van de erkenningsvoorwaarden met als uitgangspunt de decretale bepaling dat een regionaal landschap erkend wordt door de Vlaamse Regering op voordracht van de provincie;
- Wijziging van de erkenning: de voorwaarden en de procedure voor de wijziging van de erkenning van een regionaal landschap. De wijziging van de erkenning wordt eveneens goedgekeurd door de Vlaamse Regering.
- Evaluatie, coördinatie en opvolging: de bestaande coördinatie-opdracht van de provincies wordt bevestigd en structureel verankerd. De Vlaamse Regering kan de overeenstemming van een regionaal landschap met de erkenningsvoorwaarden evalueren;
- Financiering: voorwaarden en regels voor Vlaamse subsidies aan de provincies voor de werking van de regionale landschappen.

De Vlaamse subsidies voor de werking van de regionale landschappen zijn bedoeld voor het deel van hun geïntegreerde werking dat uitgesproken uitvoering geeft aan Europese en Vlaamse doelstellingen.
De regionale landschappen vormen met hun lokale verankering en netwerk, onderbouwd door hun lokale terreinkennis, stabiele lokale gebiedscoalities die betekenisvolle bijdragen kunnen leveren. De subsidie richt zich op activiteiten van de regionale landschappen waarbij ze hun optreden focussen op de rol van facilitator in de open ruimte.

De Vlaamse subsidie is beperkt en aanvullend aan de provinciale ondersteuning van de werking van de regionale landschappen. Per legislatuur kunnen prioritaire opdrachten o.b.v. het regeerakkoord of de beleidsnota's bepaald worden.

Impactanalyse

Er volgen geen nieuwe verplichtingen voor de burger uit dit besluit. Het legt vooral de basis voor de samenwerking met de provincies voor de erkenning en werking van de regionale landschappen. Van de betrokken actoren van een regionaal landschap wordt verwacht dat ze zich engageren voor de afgesproken doelstellingen die ze in grote mate zelf kunnen bepalen en zelf zullen moeten realiseren.

Bevoegdheidsverdeling en rapportering

Omdat de regionale landschappen sinds de verankering in het decreet van 9 juni 2023 houdende de Vlaamse Parken en algemene landschapszorg transversaal en geïntegreerd benaderd worden, hebben zij verbanden met verschillende beleidsniveaus en met diverse beleidsdomeinen op het Vlaamse niveau. Daarom worden de bevoegdheden m.b.t. hun erkenning en subsidiëring als volgt geregeld:

- De Vlaamse Regering is bevoegd voor de erkenning van een regionaal landschap en de beslissingen over de wijziging van een erkenning, op basis van een advies van de bevoegde instantie.
- De Provincies zijn bevoegd voor de ontvangst van een aanvraag tot erkenning of wijziging van een regionaal landschap, voor de regeling van de opmaak, vaststelling en actualisatie van een onderbouwde streekvisie en landschapsgerelateerde doelstellingen van elk regionaal landschap, voor de coördinatie en de opvolging van elk regionaal landschap en onderlinge afstemming en voor de ondersteuning van de basiswerking van een regionaal landschap.
- De minister bevoegd voor omgeving is bevoegd voor de toekenning van een complementaire subsidie aan de provincies voor de werking van de regionale landschappen in uitvoering van een gebiedsspecifiek meerjarenactiviteitenplan dat uitvoering geeft aan de geïntegreerde opdrachten voor de regionale landschappen zoals vastgelegd in de beleidsnota Omgeving of via besluit van de Vlaamse Regering.
- De bevoegde instantie zal instaan voor alle voorbereidende en uitvoerende administratieve handelingen voor bovenvermelde Vlaamse bevoegdheden.

De Vlaamse Landmaatschappij is de bevoegde instantie.

De samenwerking met de regionale landschappen en de opvolging van de subsidie worden gefaciliteerd door een trilateraal overleg tussen de bevoegde Vlaamse instantie, de provincie en het regionaal landschap.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Titel 1. Algemene bepalingen

Artikel 1 Artikel 1 geeft enkele definities die worden gehanteerd in dit besluit. Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 2 Dit artikel regelt dat de artikelen II.22 e.v. van het Bestuursdecreet, bij gebrek aan andersluidende regeling in het decreet van 9 juni 2023, toepassing vinden. De Vlaamse Regering verplicht de bevoegde instantie, de betrokken provincies en het regionaal landschap met deze bepaling tot gebruik van elektronische communicatie. De Vlaamse Regering maakt wel een uitzondering voor uitwisseling via beveiligde zending; zo'n uitwisseling kan perfect elektronisch gebeuren (via gekwalificeerde elektronische zending of via de federale eBox (cf. de artikelen II.22 en II.23 van het Bestuursdecreet), maar de analoge weg wordt opengelaten. Het te gebruiken emailadres wordt vermeld in de besluiten tot erkenning en subsidiëring van de regionale landschappen.

Titel 2. Regionale landschappen

Hoofdstuk 1. Doelstellingen en opdrachten

Artikel 3 Paragraaf 1, eerste lid, bepaalt dat de doelstelling van een regionaal landschap het uitbouwen van een transversale landschapswerking in haar werkingsbied is in uitvoering van het Vlaams, provinciaal en gemeentelijk beleid.

Een regionaal landschap zorgt voor de landschapskwaliteit in haar werkingsgebied door een gepaste rol op te nemen in overleg met en in opdracht van een breed samenwerkingsverband van de voor haar doelstellingen relevante actoren. De doelgroepenwerking houdt het samenbrengen van en afstemmen met verschillende actoren vanuit verschillende sectoren als prioritaire taakstelling in.

Paragraaf 2, eerste lid, bepaalt dat een regionaal landschap via een integrale bottom-up aanpak aan de realisatie van landschapsgerelateerde doelstellingen werkt onderbouwd door een streekvisie, gebaseerd op een masterplan of landschapsbiografie. Een integrale bottom-up aanpak is een aanpak die op een volledige en samenhangende manier de verschillende landschappelijke aspecten van de streek behandelt met sterke inzet op participatie. Het tweede lid bevat de inhoudelijke, structurele en functionele vereisten en kenmerken van de streekvisie.

Artikel 4 bepaalt de opdrachten die een regionaal landschap minstens dient te vervullen. Deze opdrachten geven uitvoering aan de doelstellingen, vermeld in artikel 19, tweede lid, van het decreet van 9 juni 2023.

Voor de inhoudelijke omschrijving van het begrip "landschapskwaliteit", zoals vermeld in punt 1, wordt verwezen naar de definitie in artikel 2, 12° van het voormelde decreet van 9 juni 2023.

Het tweede lid bepaalt dat de betrokken provincies bijkomende opdrachten kunnen bepalen in de samenwerkingsovereenkomst met het regionaal landschap, zoals bepaald in artikel 13.

De opdrachten die een bepaald regionaal landschap opneemt moeten in verhouding staan tot de beschikbare middelen vanuit hetzij de basisfinanciering, hetzij bijkomende projectfinanciering.

Hoofdstuk 2. Erkenningsvoorwaarden en -procedure

Afdeling 1. Erkenningsvoorwaarden

Artikel 5 Paragraaf 1 bepaalt dat het management van een regionaal landschap wordt uitgevoerd door een private vereniging zonder winstoogmerk.

Paragraaf 2 bepaalt de erkenningsvoorwaarden waaraan een private vereniging zonder winstoogmerk cumulatief dient te voldoen om erkend te kunnen worden als regionaal landschap. Naast de minstens 1/3de bestuurlijke actoren en minstens 1/3de maatschappelijke actoren kunnen ook andere actoren deel uitmaken van het bestuursorgaan van de private vereniging zonder winstoogmerk. De andere actoren kunnen verschillen per regionaal landschap. Afhankelijk van de behoeften in het werkingsgebied is het noodzakelijk om verschillende partners in het bestuursorgaan te hebben. Deze andere actoren kunnen diverse gebiedsspecifieke organisaties zijn zoals jachtverenigingen of visverenigingen.

Paragraaf 3, eerste lid, bepaalt de voorwaarden waaraan de private vereniging zonder winstoogmerk dient te voldoen om erkend te blijven als regionaal landschap. De voordracht door de deputatie van de provincie wordt hiervan uitgesloten, aangezien dit geen voortdurende erkenningsvoorwaarde is. Het tweede lid bepaalt dat indien de wijziging van de erkenning van een regionaal landschap noodzakelijk is, het regionaal landschap de procedure in artikel 9 dient te doorlopen om erkend te blijven als regionaal landschap. In de toelichting bij artikel 9 wordt beschreven wanneer een wijziging van de erkenning nodig is.

Artikel 36 van het decreet van 9 juni 2023 houdende de Vlaamse Parken en algemene landschapszorg bepaalt dat regionale landschappen, die al erkend zijn bij de inwerkingtreding van dat decreet hun erkenning behouden.

Afdeling 2. Erkenningsprocedure

Onderafdeling 1. Ontvankelijkheid en beoordeling van erkenningsaanvragen

Artikel 6 bepaalt hoe een aanvraag tot erkenning kan ingediend worden door een private vereniging zonder winstoogmerk. Een private vereniging zonder winstoogmerk dient bij de provincie een aanvraag tot erkenning als regionaal landschap in. In de aanvraag toont de private vereniging zonder winstoogmerk op straffe van onontvankelijkheid aan dat het voldoet aan de erkenningsvoorwaarden vermeld in artikel 5, §2.

De provincie bevestigt de ontvangst van de aanvraag voor de erkenning als regionaal landschap en brengt de private vereniging zonder winstoogmerk, de betrokken provincies en de bevoegde instantie binnen een termijn van 30 dagen vanaf de ontvangst ervan op de hoogte van de ontvankelijkheid. Ingeval de aanvraag niet ontvankelijk is, geeft de provincie aan welke ontvankelijkheidsvereisten niet zijn vervuld en verzoekt ze de aanvrager de aanvraag te vervolledigen uiterlijk 3 maanden na ontvangst van het verzoek. De provincie bevestigt de ontvangst van de ontbrekende elementen en brengt de private vereniging zonder winstoogmerk, de betrokken provincies en de bevoegde instantie binnen dertig dagen vanaf de ontvangst van de ontbrekende elementen op de hoogte van de ontvankelijkheid.

Artikel 7 bepaalt dat de bevoegde instantie een advies verleent over de aanvraag tot erkenning als regionaal landschap op basis van de erkenningsvoorwaarden van artikel 5, §2. De bevoegde instantie kan hierover advies inwinnen bij de betrokken Vlaamse entiteiten indien nodig. Het gaat

onder meer over het Agentschap voor Natuur en Bos of de Vlaamse Milieumaatschappij. De bevoegde instantie maakt het erkenningsdossier, bestaande uit de aanvraag en het advies van de bevoegde instantie, uiterlijk 3 maanden nadat zij door de provincie op de hoogte gebracht werd van de ontvankelijkheid van de aanvraag, als vermeld in artikel 6, tweede lid, over aan de Vlaamse Regering.

Onderafdeling 2. Beslissing tot erkenning regionaal landschap, kennisgeving en publicatie

Artikel 8 bepaalt dat de Vlaamse Regering uiterlijk 3 maanden na ontvangst van het erkenningsdossier, dat bestaat uit de aanvraag en het advies van de bevoegde instantie, een beslissing tot erkenning of tot weigering van de erkenning neemt. De bevoegde instantie brengt de private vereniging zonder winstoogmerk en de betrokken provincies schriftelijk op de hoogte van die beslissing. De erkenning geldt vanaf de datum van beslissing tot erkenning.

Een erkenning als regionaal landschap geldt voor onbepaalde duur zolang aan de erkenningsvoorwaarden, vermeld in artikel 5, §3, voldaan wordt. De erkenning van een regionaal landschap wordt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

Hoofdstuk 3. Wijziging van de erkenning

Afdeling 1. Ontvankelijkheid en beoordeling van de wijzigingsaanvraag

Artikel 9 bepaalt hoe een aanvraag tot wijziging van de erkenning kan ingediend worden door een regionaal landschap. Een wijziging van een erkenning kan zich opdringen wanneer de grenzen van het werkingsgebied van het regionaal landschap wijzigen of als er wijzigingen gebeuren aan de statuten van het regionaal landschap die gevolgen hebben op de erkenningsvoorwaarden, zoals inzake de doelstelling of opdrachten van het regionaal landschap. De wijzigingsprocedure is gealigneerd op de erkenningsprocedure uit hoofdstuk 2, afdeling 2.

Een erkend regionaal landschap kan bij de provincie een aanvraag tot wijziging van de erkenning indienen, waarin het regionaal landschap op straffe van onontvankelijkheid aantoont dat het voldoet aan de erkenningsvoorwaarden, vermeld in artikel 5, §3. De provincie beoordeelt binnen een termijn van 30 dagen de ontvankelijkheid en maakt binnen dezelfde termijn de aanvraag tot wijziging van de erkenning over aan de bevoegde instantie. Ingeval van niet-ontvankelijkheid geeft de provincie aan welke ontvankelijkheidsvereisten niet zijn vervuld en verzoekt en verzoekt ze de aanvrager die aanvraag te vervolledigen uiterlijk 3 maanden na ontvangst van het verzoek. De provincie bevestigt de ontvangst van de ontbrekende elementen en brengt het regionaal landschap, de betrokken provincies en de bevoegde instantie binnen dertig dagen na ontvangst van de ontbrekende elementen op de hoogte van de ontvankelijkheid.

Afdeling 2. Beslissing tot wijzing erkenning regionaal landschap, kennisgeving en publicatie

Artikel 10 bepaalt dat de bevoegde instantie een advies verleent over de aanvraag tot wijziging van de erkenning op basis van de erkenningsvoorwaarden vermeld in artikel 5, §3. De bevoegde instantie kan hierover advies inwinnen bij de betrokken Vlaamse entiteiten indien nodig. Het gaat onder meer over het Agentschap voor Natuur en Bos of de Vlaamse Milieumaatschappij. De bevoegde instantie maakt het wijzigingsdossier, dat bestaat uit de aanvraag tot wijziging van de erkenning en het advies van de bevoegde instantie, uiterlijk 3 maanden nadat zij door de provincie op de hoogte gebracht werd van de ontvankelijkheid van de aanvraag, als vermeld in artikel 9, tweede lid, over aan de Vlaamse Regering.

Artikel 11 De Vlaamse Regering neemt uiterlijk 3 maanden na ontvangst van het wijzigingsdossier, dat bestaat uit de aanvraag tot wijziging van de erkenning en het advies van de bevoegde instantie, een beslissing over de goedkeuring of weigering van de wijziging van de erkenning. De

bevoegde instantie brengt het regionaal landschap en de betrokken provincies schriftelijk op de hoogte van de beslissing. De wijziging van de erkenning van een regionaal landschap wordt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

Hoofdstuk 4. Evaluatie, coördinatie en opvolging

Artikel 12 bepaalt dat de Vlaamse Regering, overeenkomstig artikel 25, §2, van het decreet van 9 juni 2023, op initiatief van de provincie of de minister de overeenstemming van een regionaal landschap met de erkenningsvoorwaarden, vermeld in artikel 5, §3, evalueert. In het geval van een negatieve evaluatie, kan de Vlaamse Regering de erkenning intrekken volgens de procedure bepaald in titel 3. Artikel 25, §2 tweede lid van het voormelde decreet bepaalt de procedure voorafgaand aan de beslissing tot intrekking van een erkenning van een regionaal landschap, inclusief de mogelijkheden van verweer en om gehoord te worden. De bevoegde instantie brengt het regionaal landschap en de betrokken provincies schriftelijk op de hoogte van de beslissing tot intrekking. De intrekking van de erkenning geldt vanaf de datum van de beslissing tot intrekking.

In artikel 15 laatste lid is bepaald dat als de intrekking definitief is de subsidiëring voor dit regionaal landschap ook stopt.

Als een erkend regionaal landschap zelf te kennen geeft dat het niet meer erkend wenst te zijn, beslist de Vlaamse Regering binnen een termijn van 60 dagen vanaf de vraag tot intrekking van de erkenning. De bevoegde instantie brengt het erkend regionaal landschap en de betrokken provincies schriftelijk op de hoogte van die beslissing. De intrekking van de erkenning geldt vanaf de datum van de beslissing tot intrekking van de erkenning.

De intrekking van de erkenning van een regionaal landschap wordt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

Artikel 13 bepaalt dat de betrokken provincies en het regionaal landschap voor elke periode, gelijklopend met de looptijd van het provinciale meerjarenplan, een samenwerkingsovereenkomst sluiten. In deze samenwerkingsovereenkomst wordt minstens geregeld:
1° hoe de onderbouwde streekvisie en de landschapsgerelateerde doelstellingen van het regionaal landschap, vermeld in artikel 3 §2, tot stand komen, vastgesteld en actueel gehouden worden;
2° welke opdrachten tot de basiswerking van het regionaal landschap zijn en welke verwachte resultaten hieraan verbonden worden. De opdrachten van de basiswerking van het regionaal landschap zijn gebaseerd op de opdrachten, vermeld in artikel 4, eerste lid, en gespecifieerd op maat van het regionaal landschap;
3° de financiële ondersteuning voor de basiswerking van het regionaal landschap vanuit de betrokken provincies.
De overige elementen van de samenwerkingsovereenkomst worden bepaald door de provincies en het regionaal landschap op maat van de samenwerking.
Een kopie van deze samenwerkingsovereenkomst wordt ter kennisgeving bezorgd aan de bevoegde instantie binnen de 30 dagen na ondertekening.

Hoofdstuk 5. Financiering

Artikel 14 bepaalt dat de Vlaamse Regering overeenkomstig de bepalingen van dit besluit en binnen de perken van de daartoe op de begroting van het Vlaamse Gewest beschikbare kredieten een subsidie kan toekennen aan een provincie met het oog op financiering van de regionale landschappen.

Het tweede lid bepaalt dat het subsidiebedrag voor de basisfinanciering per regionaal landschap maximaal 150.000 euro per jaar bedraagt. Deze basisfinanciering kan desgevallend aangevuld worden met projectmatige financiering.

Het regionaal landschap moet erkend zijn overeenkomstig artikel 22 van het decreet van 9 juni 2023 om subsidie te kunnen ontvangen.

Om subsidies te kunnen blijven ontvangen dient:
1° het regionaal landschap erkend te blijven overeenkomstig artikel 22 van het decreet van 9 juni 2023;
2° het regionaal landschap de opdrachten behoorlijk te vervullen en blijven vervullen overeenkomstig artikel 4;
3° het regionaal landschap een samenwerkingsovereenkomst af te sluiten met de betrokken provincies, overeenkomstig artikel 13 en de verbintenissen hierin vastgelegd na te komen.

De subsidie heeft betrekking op de vijfjarige looptijd van het activiteitenplan zoals vermeld in artikel 15.

'De subsidies kunnen niet gebruikt worden om een reserve op te bouwen.'

Artikel 15 bepaalt dat de begunstigde de subsidie, vermeld in artikel 14, eerste lid, kan bekomen indien de begunstigde per regionaal landschap een activiteitenplan indient bij de bevoegde minister(s) waarmee een gebiedsspecifieke invulling gegeven wordt aan specifieke geïntegreerde opdrachten waarmee invulling kan gegeven worden aan de doelstellingen van het Vlaamse Regeerakkoord. De Vlaamse Regering bepaalt deze geïntegreerde opdrachten voor de regionale landschappen. De inhoud van deze geïntegreerde opdrachten bepaalt per Vlaams Regeerakkoord welke ministers bevoegd zijn voor de beoordeling en opvolging van de activiteitenplannen van de regionale landschappen. Het activiteitenplan wordt ingediend voor 15 november van het jaar waarin de Vlaamse Regering de geïntegreerde opdrachten bepaald heeft.

De indiening van een activiteitenplan door de begunstigde geldt als het indienen van een subsidieaanvraag voor een erkend regionaal landschap.

De bevoegde minister(s) beoordelen voor 31 december van het jaar waarin het activiteitenplan werd ingediend, ieder voor wat zijn bevoegdheid betreft, of het activiteitenplan, vermeld in het eerste lid, een voldoende gebiedsspecifieke invulling geeft aan de geïntegreerde opdrachten.

Het activiteitenplan, vermeld in het eerste lid, heeft een looptijd van vijf jaar, gelijklopend met de zittingsperiode van het Vlaams Parlement en start op 1 januari van het jaar volgend op het jaar waarin het activiteitenplan, vermeld in het eerste lid, werd ingediend.

Uiterlijk op 31 januari van het jaar volgend op het jaar waarin het activiteitenplan, als vermeld in het eerste lid, is ingediend, beslist de minister over de toekenning van de subsidie aan de begunstigde en het bedrag ervan.

De bevoegde instantie brengt de begunstigde van de subsidie op de hoogte per beveiligde zending van de beslissing van de bevoegde minister(s), vermeld in het vijfde lid.

Het activiteitenplan dient jaarlijks geactualiseerd te worden en bezorgd te worden aan de bevoegde instantie uiterlijk op 15 november.

Jaarlijks wordt aan de Vlaamse Regering de voortgang in de uitvoering een de actualisatie van de activiteitenplannen van de Regionale Landschappen meegedeeld.
Als de erkenning van een regionaal landschap gedurende de looptijd van het activiteitenplan wordt ingetrokken overeenkomstig artikel 12, heeft de begunstigde geen recht op een subsidie voor de periode na de datum van de beslissing tot intrekking van de erkenning en is het gehouden tot de onmiddellijke terugbetaling van de reeds uitbetaalde subsidie voor de resterende periode. De bevoegde instantie zal na de intrekking het proces tot terugbetaling van het eventueel teveel betaalde voorschot starten.

De geïntegreerde opdrachten voor de zittingsperiode 2024-2029 van het Vlaams Parlement zijn opgenomen in de bijlage bij dit besluit.

Artikel 16 De subsidie omvat personeels-, werkings- en projectmiddelen ter uitvoering van het activiteitenplan, vermeld in artikel 15. De subsidie zal dus enkel verleend worden voor de kosten die rechtstreeks gekoppeld kunnen worden aan de uitvoering van het activiteitenplan. Het subsidiepercentage bedraagt maximaal 80% van kosten verbonden aan de uitvoering van het activiteitenplan, dat gunstig beoordeeld werd, in uitvoering van artikel 15, derde lid, en jaarlijks geactualiseerd is, vermeld in artikel 15, zevende lid, gestaafd met de nodige verantwoordingsstukken.

Paragraaf 2 bepaalt dat de subsidie gedurende de looptijd van het activiteitenplan, vermeld in artikel 15, jaarlijks toegekend wordt door de minister na advies van de Inspectie van Financiën en betaald wordt in de vorm van een voorschot en een saldoafrekening:
1° een voorschot van 70% van het jaarlijkse subsidiebedrag wordt uitbetaald uiterlijk op 1 april van het lopende werkingsjaar;
2° het saldo van de subsidie wordt uitbetaald na de uitvoering van de jaarlijkse evaluatie en controle, vermeld in artikel 17, op basis van de kosten gestaafd met een functionele en financiële verantwoording, vermeld in artikel 18.

Paragraaf 3 bepaalt dat de subsidie aan een provincie voor de financiering van een regionaal landschap niet gecumuleerd kan worden met een subsidie aan een parkbureau van een erkend Vlaams Park, als vermeld in hoofdstuk 5, afdeling 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juli 2023 tot vaststelling van de algemene erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden voor Vlaamse Parken. Zoals bepaald in het eerste lid bedraagt het subsidiepercentage maximaal 80% van de kosten verbonden aan de uitvoering van het activiteitenplan. De overige 20% dient via andere middelen gefinancierd te worden met uitsluiting van de subsidie aan een parkbureau zoals vermeld. De subsidie aan een parkbureau van een erkend Vlaams Park komt niet in aanmerking om de overige 20% te financieren.

Daarnaast komen activiteiten waarvoor, met toepassing van andere regelingen vanwege de Vlaamse Gemeenschap of andere overheden, subsidies worden ontvangen niet in aanmerking voor de toekenning van subsidies op grond van dit besluit indien dit ertoe leidt dat dezelfde uitgaven dubbel gesubsidieerd worden. De aanvrager dient informatie over de andere verkregen subsidies van andere overheden toe te voegen in de financiële verantwoording.

Artikel 17 bepaalt dat de bevoegde instantie de jaarlijkse evaluatie en controle uitoefent op de aanwending van de subsidie en dat zij hiervoor alle initiatieven kan nemen die nodig worden geacht. Bijvoorbeeld kan de bevoegde instantie bijkomende verantwoordingsstukken opvragen.

Artikel 18 voorziet dat de begunstigde uiterlijk op 31 mei volgend op het jaar van toekenning van de subsidie de functionele en financiële verantwoording van de subsidies aan de bevoegde instantie bezorgt.

De bevoegde instantie controleert en evalueert het financieel en functioneel verslag en kan hiervoor aanvullende gegevens opvragen voor de vaststelling van de verantwoorde subsidie. De begunstigde maakt deze aanvullende gegevens over binnen de tien dagen na het schriftelijk verzoek van de bevoegde instantie. Indien de bevoegde instantie vaststelt dat niet aan de toepasselijke subsidievoorwaarden is voldaan, dan wordt de begunstigde hiervan op de hoogte gebracht uiterlijk op 30 september. In voorkomend geval is Titel 3 van toepassing waarin bepaald wordt welke sancties van toepassing zijn indien niet aan de toepasselijke subsidievoorwaarden is voldaan.

Artikel 19 paragraaf 1 bepaalt dat de gegevens van de subsidies uit hoofdstuk 5 die vermeld worden in artikel 4, §1 van het decreet van 19 november 2021 tot oprichting van een Vlaams subsidieregister, worden openbaar gemaakt in het Vlaams subsidieregister.

Paragraaf 2 werd aan het BVR toegevoegd opdat het voorliggend besluit zou voldoen aan de bepalingen van de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (VERORDENING (EU) Nr. 651/2014 VAN DE COMMISSIE van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard), in het kader van staatssteun.

Titel 3. Sancties

Artikel 20 Dit artikel voert artikel 25, paragraaf 2 van het decreet uit waarbij de Vlaamse Regering voorafgaand aan de beslissing om één of meerdere sancties op te leggen wegens het niet voldoen aan de doelstellingen of erkenningsvoorwaarden, van het decreet of besluiten van de Vlaamse Regering, een ingebrekestelling dient te versturen aan de betrokken provincie of het regionaal landschap. Artikel 20, paragraaf 1, bepaalt de modaliteiten van de ingebrekestelling. Een ingebrekestelling wordt gemotiveerd vanuit de evaluaties en controles, vermeld in artikel 12 en 17.

Paragraaf 2 bepaalt dat de bevoegde instantie een nieuwe ingebrekestelling dient te versturen indien er onvoldoende aan de inbreuk geremedieerd werd na de door haar bepaalde redelijke termijn.
Paragraaf 3 bepaalt dat de bevoegde instantie het dossier overmaakt aan de minister indien de inbreuk gehandhaafd blijft na de redelijke termijn die de bevoegde instantie in haar ingebrekestelling bepaald had. Op voorstel van de minister kan de Vlaamse Regering beslissen tot de intrekking van de erkenning van het regionaal landschap of het stopzetten van de subsidie aan de betrokken provincie.

Paragraaf 4 bepaalt de minimale inhoud van de beslissing van de Vlaamse Regering. De bevoegde instantie brengt de betrokken provincie of het regionaal landschap op de hoogte van de beslissing van de Vlaamse Regering.

Artikel 25, §2, tweede lid van het decreet van 9 juni 2023 houdende de Vlaamse Parken en algemene landschapszorg bepaalt de procedure in geval van ingebrekestelling van een erkend regionaal landschap, inclusief de mogelijkheden van verweer en om gehoord te worden.

Artikel 21 bepaalt waarmee de Vlaamse Regering minstens rekening dient te houden bij het bepalen van de sanctie of sancties ter uitvoering van artikel 25, paragraaf 2 van het decreet.

Artikel 22 Dit artikel bepaalt dat in de ingebrekestelling als sanctie een verbeterplan als remediërende maatregel opgelegd kan worden. Artikel 22 bepaalt de modaliteiten van het verbeterplan en de aard van de daarin opgenomen acties. De minister beslist over de gehele of gedeeltelijke goedkeuring van het verbeterplan. Dit verbeterplan houdt geen sanctie in, maar een maatregel om de tekortkomingen die worden aangeduid in de ingebrekestelling, te verhelpen.

Artikel 23 bepaalt dat de Vlaamse Regering, op voorstel van de minister, kan beslissen tot de intrekking van de erkenning van het regionaal landschap of de stopzetting van de subsidies aan de betrokken provincie. Deze beslissing wordt genomen indien na de uitvoering van het verbeterplan de betrokken provincie of het regionaal landschap de erkennings- of subsidiëringsvoorwaarden niet nakomt. De beslissing tot intrekking van de erkenning omvat steeds ook het verlies van het management door de private vereniging zonder winstoogmerk en de stopzetting van de samenwerkingsovereenkomst tussen de betrokken provincies en het regionaal landschap. De beslissing tot intrekking wordt per beveiligde zending aan de betrokken provincies en het regionaal landschap bezorgd.

Titel 4. Slotbepalingen

Artikel 24 voorziet in een uitzondering op het beschikken over een streekvisie als erkenningsvoorwaarde, vermeld in artikel 5, §2, 3° en artikel 5, §3 voor de zittingsperiode 2024-2029 van het Vlaams Parlement. Hierdoor krijgen de bestaande regionale landschappen de tijd om zich in regel te stellen met hetgeen dit besluit bepaalt over de streekvisie en de daarin opgenomen landschapsgerelateerde doelstellingen.

Artikel 25 voorziet in een uitzondering op de looptijd voor de activiteitenplannen, vermeld in artikel 15, derde lid. Aangezien het eerste activiteitenplan per regionaal landschap dat vastgesteld wordt na de inwerkingtreding van dit besluit gelijk dient te lopen met de huidige zittingsperiode van het Vlaams Parlement, heeft het eerste activiteitenplan per regionaal landschap dat vastgesteld wordt na de inwerkingtreding van dit besluit uitzonderlijk een looptijd van drie jaar, startende op 1 januari 2027, in plaats van vijf jaar.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het decretale kader voorziet in een continuering van het huidige beleid waarbij vanuit Vlaanderen via de formule van periodieke samenwerkingsovereenkomsten met de provincies financiële middelen op jaarbasis worden ter beschikking gesteld voor specifieke onderdelen van de werking van de regionale landschappen, gericht op het realiseren van Vlaamse doelstellingen inzake het natuurbehoud en de blue deal. Met dit besluit wordt structurele verankering van deze samenwerking voorzien.

Het zwaartepunt van de ondersteuning van de regionale landschappen blijft bij de provincies. Voor de structurele ondersteuning van de provincies voor de basiswerking van de regionale landschappen in kader van het Vlaamse beleid wordt vanaf BO2027 jaarlijks een complementair budget voorzien op begrotingsartikel QBX-3QCG2NJ-WT. In de voorstellen voor BO2027 wordt een budget van maximaal €2.700.000 ingeschreven voor deze subsidie, waarbij voor elk regionaal landschap maximaal €150.000 voorzien is. Om dit budget toegekend te krijgen, dient een provincie per regionaal landschap een gebiedsspecifiek meerjarenactiviteitenplan in dat uitvoering zal geven aan de Vlaamse geïntegreerde opdrachten, die de Vlaamse Regering per regeerperiode vastlegt.

Het Vlaamse Gewest meent dat de subsidieregeling onder het toepassingsgebied van artikel 53, 2., b) AGVV valt. In artikel 1 AGVV worden de verschillende categorieën steun waarop de AGVV van toepassing is opgesomd. Steun voor cultuur en instandhouding van het erfgoed wordt als één van de betrokken categorieën in artikel 1, lid 1, onder j) vermeld. Instandhouding van erfgoed in de zin van de AGVV "moet ook worden opgevat als natuurlijk erfgoed dat verband houdt met cultureel erfgoed of dat formeel erkend is door de bevoegde overheidsinstanties van een lidstaat." (Overweging 72, GBER).

Het uitvoeringsbesluit zal conform de bepalingen van de AGVV zijn.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van besluit laat het personeelsbestand van de Vlaamse overheid en de navenante personeelsbudgetten ongemoeid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De overgangsbepalingen voor de erkende regionale landschappen worden in dit besluit opgenomen.

Aan de bestaande bevoegdheid en opdracht van de provincies voor de regionale landschappen wordt niets gewijzigd. De coördinerende rol van de provincies wordt hierbij bevestigd.
Het zwaartepunt van aansturing en opvolging van de regionale landschappen blijft bij de provincies.

Gezien het beperkt aantal verwijzingen naar de lokale besturen in het besluit is de directe impact voor de lokale besturen van dit besluit beperkt. Aangezien dit besluit de bestaande organisatiestructuren en werkingen van de regionale landschappen zo optimaal wil inpassen in de nieuwe regeling, is er amper impact op de lokale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Na de tweede principiële goedkeuring door de Vlaamse regering, vraagt de bevoegde minister het advies van de Raad van State.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar tweede principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden voor regionale landschappen;

2° de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS